

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Práva neprovdané matky a dítěte narozeného mimo manželství - Co se po 1. 1. 2026 opravdu mění a jak to promítnout do poradenství a řízení“

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Akreditace Ministerstva vnitra České republiky

Termín a místo konání: 4. listopadu 2025 od 9:00 do 15:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

lektor na právnických fakultách (Brno a Bratislava), šestnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Cílem programu je vymezit popsat legální nástroje určení rodičovství v České republice s následným rozбором **oprávnění matky vůči otci svého dítěte a nástroje obrany dítěte**, zejména jde-li o uložení vyživovací povinnosti a realizaci práva na styk. Vzhledem k praktickému zaměření bude důraz kladen zejména na práva a povinnosti OSPOD, který kromě poradenství dotčeným osobám může jménem dítěte podávat příslušné návrhy a dítě zastupovat, či se alespoň vyjadřovat k zamýšleným opatřením soudu. Posláním programu je zejména posílení dovednostních kompetencí cílové skupiny, zejména při spolupráci s mládeží, rodiči a následně v zastupování dítěte v soudním řízení.

Postavení neprovdané matky a dítěte narozeného mimo manželství stojí v praxi na třech pilířích: rychlé a spolehlivé určení rodičovství, zajištění výživy a nákladů spojených s těhotenstvím a porodem a nastavení péče, styku a informování v nejlepším zájmu dítěte. Novela účinná od 1. 1. 2026 se dotýká zejména rodinného práva: výslovně akcentuje nepřímý styk a oboustranné informování mezi dítětem a rodiči, posiluje participaci dítěte v civilních řízeních a vymezuje hranice výchovy zákazem tělesných trestů, duševního strádání a ponižujících

opatření. **Základní pravidla pro určení otcovství a pro nároky neprovdané matky zůstávají zachována, ale praxe OSPOD a soudů musí tyto nové akcenty promítnout do poradenství, do podání a do odůvodňování rozhodnutí tak, aby byla řešení stabilní, proveditelná a přezkoumatelná.**

Po absolvování programu absolvent bude:

- zvolit nejrychlejší a nejbezpečnější cestu k určení otcovství a sladit postupy matriky, OSPOD a soudu
- poradit neprovdané matce s uplatněním výživy pro dítě i s příspěvkem na výživu a náklady těhotenství a porodu
- nastavit režim péče a styku včetně nepřímého kontaktu a oboustranného informování v nejlepším zájmu dítěte
- posoudit kvalitu péče i s ohledem na výslovný zákaz tělesných trestů, duševního strádání a ponižujících opatření
- zjišťovat a dokumentovat názor dítěte přiměřeně věku a promítnout jej do návrhů, vyjádření a odůvodnění
- připravit dočasná opatření pro kritické období po porodu a předejít kolizím řízení
- pracovat s důkazy včetně digitálních stop a chránit citlivé údaje dítěte a matky
- udržet spis přehledný a procesně jistý tak, aby obstál v odvolání i soudním přezkumu

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:

1. Mapa dopadů od 1. 1. 2026: co se mění a co zůstává

- Nové akcenty v civilu: nepřímý styk, oboustranné informování, posílená participace dítěte
- Hranice výchovy: zákaz tělesných trestů, duševního strádání a ponižujících opatření
- Co se nemění: cesty k určení otcovství, základní nároky na výživu dítěte a na příspěvek neprovdané matce
- Praktický dopad na poradenství OSPOD, obsah návrhů a odůvodnění rozhodnutí
- Sladění nových civilních mantinelů s existujícími formuláři a interními postupy
- Prioritizace rychlých kroků po porodu, aby se předešlo vleklým sporům
- Kde očekávat přísnější soudní přezkum po 1. 1. 2026

2. Určování rodičovství: cesty, načasování, důsledky

- Určení mateřství a řešení sporných situací ve výjimečných případech
- Domněnky otcovství a jejich vyvracení, kdy stačí souhlasné prohlášení rodičů
- Soudní určení otcovství, DNA důkazy a procesní zvláštnosti
- Návrh na určení otcovství podaný dítětem v zastoupení OSPOD
- Dopad určení otcovství na rodičovskou odpovědnost, přijmení a zápis do matriky
- Mezinárodní prvek: cizinci, přeshraniční uznávání, doručování
- Rychlé procesní kroky, když hrozí zmaření důkazu nebo únos dítěte

3. Role OSPOD a procesní koordinace

- Poradenství těhotné ženě a neprovdané matce, postupy krok za krokem
- Zastupování dítěte v řízeních o určení otcovství a v navazujících věcech
- Vyjádření OSPOD k péči, styku a informování s ohledem na nové civilní standardy

- Koordinace s matrikou, soudem, zdravotnictvím a sociálními službami
- Předcházení duplicitám a kolizím mezi správní a civilní rovinou
- Jak psát srozumitelná a přezkoumatelná podání a zprávy pro soud
- Interní checklisty a kontrola spisu před odesláním

4. Práva neprovdané matky: nároky a procesní taktika

- Žaloba těhotné ženy vůči pravděpodobnému otci a důkazní standard pravděpodobnosti
- Žaloba matky vůči již zapsanému otci a procesní specifika
- Výživné neprovdané matky a jeho odlišnost od výživného dítěte
- Příspěvek na úhradu nákladů těhotenství a porodu a prokazování účelných výdajů
- Aktivní a pasivní legitimace, správná formulace žalobního petitu
- Realistická práce s důkazním břemenem matky
- Poradenství OSPOD osamělým matkám a komunikace o očekáváních

5. Práva dítěte: výživa, styk a další nároky

- Výživné nezletilého dítěte a vyšetřovací princip v nesporném řízení
- Právo dítěte na styk jako právo dítěte, nejen rodiče
- Nepřímý styk jako nástroj udržení vazby v raném věku nebo při rizicích
- Oboustranné informování dítěte a rodičů přiměřeně věku a bezpečí
- Zálohování výživného soudem a praktická taktika v návrzích
- Exkurz do vyživovací povinnosti prarodičů a vzdálenějších příbuzných
- Vztah mezi náklady dítěte, příjmy rodičů a přiměřeností soudního výměru

6. Hranice výchovy a ochrana dítěte

- Jak hodnotit kvalitu péče po 1. 1. 2026 s ohledem na zákaz tělesných trestů a ponižování
- Včasné signály rizikového chování pečující osoby a práce s nimi
- Rozhovor s rodičem o změně výchovných vzorců bez eskalace konfliktu
- Kdy aktivovat dočasná ochranná opatření a jak je odůvodnit
- Vazba na přestupkovou a trestněprávní rovinu v závažných případech
- Spolupráce s pediatrem, školou, poradnami a komunitními službami
- Dokumentace zjištění tak, aby obstála v přezkumu a chránila dítě

7. Participace dítěte a dokumentace jeho názoru

- Přiměřené zapojení dítěte podle věku a vyspělosti bez přetěžování
- Metodika zjišťování názoru dítěte a prevence sugestivních postupů
- Záznam rozhovoru a shrnutí názoru dítěte způsobem, který je dítě schopno potvrdit
- Kdy ustanovit kolizního opatrovníka a jak koordinovat role s OSPOD
- Promítnutí názoru dítěte do výroku a odůvodnění srozumitelným jazykem
- Ochrana soukromí dítěte při práci se spisem a při publikaci citlivých informací
- Řešení konfliktu mezi názorem dítěte a jeho nejlepším zájmem

8. Důkazní standardy a práce se spisem

- Důkazní plán: co je třeba zjistit pro určení otcovství, výživu a režim kontaktu
- Listiny, svědecké výpovědi, posudky, ohledání, audio-video záznamy
- Digitální důkazy: chaty, e-maily, fotografie, videa a práce s metadaty
- Autenticita, integrita a ochrana osobních údajů v citlivých spisech
- Jak odmítnout nadbytečné či nezákonně získané důkazy a srozumitelně to odůvodnit
- Struktura spisu a indexace, aby bylo jasné, co bylo tvrzeno a co prokázáno
- Prevence „opomenutých důkazů“ a překvapivých závěrů

9. Dočasné režimy a krizové situace po porodu

- Předběžná opatření a prozatímní rozhodnutí k výživě, styku a informování v prvních týdnech po porodu
- Zákazy kontaktu a bezpečnostní plán při hrozbě násilí či nátlaku

- Hospitalizace, práce na směny, zahraničí a nastavení kontaktu na dálku
- Rychlé zajištění zápisů u matriky, dokladů, pasů a cestování s dítětem
- Ztráta bydlení či příjmu a krizové sociální zásahy v koordinaci s OSPOD
- Postup při odmítání spolupráce druhým rodičem a de-eskalace sporu
- Revize dočasných režimů a přechod k dlouhodobému nastavení

10. Judikatura, smluvní pasti a vývoj právní úpravy

- Judikatura k dítěti jako plnohodnotnému účastníku řízení a k překonání přání dítěte z vážných důvodů
- Požadavek na konkrétní hodnoty na straně dítěte místo abstraktních frází v odůvodnění
- Důkazní praxe v řízeních o rodičovství, zejména práce s DNA důkazy
- Absolutní neplatnost dohod o donošení dítěte a ochrana „podvedené“ náhradní matky
- Praktické důsledky pro poradenství a pro prevenci sporů rodičů
- Zálohování výživného státem a další očekávané změny v sociální podpoře rodin
- Dopady novely od 1. 1. 2026 na texty do petitu, dohody a poučení účastníků

11. Diskuse a závěr